



Brussel, 21.4.2021
COM(2021) 205 final

**MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE
RAAD, HET EUROPEES ECONOMISCH EN SOCIAAL COMITÉ EN HET COMITÉ
VAN DE REGIO'S**

Bevordering van een Europese benadering van artificiële intelligentie

Mededeling: Bevordering van een Europese benadering van artificiële intelligentie

1. Inleiding

Artificiële intelligentie (AI) zal een enorme impact hebben op de manier waarop mensen de komende decennia leven en werken. Deze redenering ligt ten grondslag aan de Europese AI-strategie, die in april 2018 is geïntroduceerd en sindsdien is bekrachtigd. De potentiële voordelen van AI voor onze samenlevingen zijn talrijk, van minder vervuiling tot minder verkeersdoden, van betere medische zorg en betere kansen voor personen met een handicap en ouderen tot beter onderwijs en meer manieren om burgers bij democratische processen te betrekken, van snellere besluitvorming tot een doeltreffendere bestrijding van terrorisme en criminaliteit, online en offline, en de bevordering van cyberbeveiliging. **AI heeft zijn potentieel aangetoond door bij te dragen aan de bestrijding van de COVID-19-pandemie**, door te helpen bij het voorspellen van de geografische verspreiding van de ziekte, het diagnosticeren van de infectie door middel van CT-scans en het ontwikkelen van de eerste vaccins en geneesmiddelen tegen het virus. In de eerste plaats heeft AI een veelzijdigheid vertoond die weinig andere technologieën kunnen evenaren. Tegelijkertijd brengt het gebruik van AI ook bepaalde risico's mee, zoals het mogelijk blootstellen van mensen, waaronder kinderen¹, aan aanzienlijke fouten die de grondrechten en de veiligheid kunnen ondermijnen, alsook voor onze democratische processen.

Gezien de snelle technologische ontwikkeling van AI en een mondiale beleidscontext waarin steeds meer landen volop in AI investeren, moet de EU als één optreden om de vele kansen te benutten en de uitdagingen van AI op een toekomstbestendige wijze aan te pakken. Sinds de introductie van de Europese AI-strategie in april 2018² bestaat het tweeledige beleid van de Commissie erin van de EU **een hub van wereldniveau voor AI** te maken, waarbij wordt gewaarborgd dat AI mensgericht en **betrouwbaar** is. In het Witboek over kunstmatige intelligentie van de Commissie³, dat in februari 2020 werd bekendgemaakt, wordt een duidelijke visie op AI in Europa geschetst: een ecosysteem voor excellentie en een ecosysteem van vertrouwen voor AI.

Het huidige AI-pakket vormt een belangrijke mijlpaal in beide beleidsdimensies. Om de ontwikkeling van AI te bevorderen en de potentiële grote risico's voor de veiligheid en de grondrechten in gelijke mate aan te pakken, legt de Commissie een **voorstel voor een regelgevingskader voor AI en een herzien gecoördineerd plan inzake AI** voor.

¹ Zie ook algemene opmerking nr. 25 van het VN-Verdrag inzake de rechten van het kind van februari 2021.

² Mededeling van de Europese Commissie getiteld "[Kunstmatige intelligentie voor Europa](#)" COM(2018) 237.

³ [Witboek over kunstmatige intelligentie](#) van de Europese Commissie, februari 2020, COM(2020) 65.

2. De twee kanten van artificiële intelligentie: mogelijkheden en risico's

Gezien het potentieel van AI bevordert de Europese Unie de ontwikkeling en toepassing ervan. Via de programma's Digitaal Europa en Horizon Europa is de Commissie van plan om 1 miljard EUR per jaar in AI te investeren en extra investeringen van de particuliere sector en de lidstaten te mobiliseren om in de loop van dit decennium jaarlijks 20 miljard EUR aan investeringen te realiseren.

De versterking van de Europese AI-capaciteiten is een essentieel onderdeel van de bredere strategie om Europa klaar te maken voor het digitale tijdperk en van de komende tien jaar het **digitale decennium** te maken, zoals uiteengezet in het digitaal kompas⁴. De bevordering van AI-gestuurde innovatie hangt met name nauw samen met de uitvoering van de Europese datastrategie, waaronder het recente voorstel voor een datagovernanceverordening⁵, aangezien AI alleen kan gedijen wanneer de toegang tot data vlot verloopt. Vooral kleine en middelgrote ondernemingen hebben eerlijke toegang tot data nodig om een brede invoering van AI in de economie van de EU mogelijk te maken. Het voorgestelde regelgevingskader voor AI zal ook hand in hand gaan met de toepasselijke wetgeving inzake productveiligheid en met name met de herziening van de machinerichtlijn⁶, die onder meer betrekking heeft op de veiligheidsrisico's van nieuwe technologieën, met inbegrip van de risico's die voortvloeien uit samenwerking tussen mens en robot, cyberrisico's met implicaties voor de veiligheid en autonome machines. Het kader vormt ook een aanvulling op de EU-strategie voor de veiligheidsunie, de nieuwe strategie inzake cyberbeveiliging⁷, het Actieplan voor Digitaal Onderwijs 2021-2027⁸, de onlangs voorgestelde wet inzake digitale diensten en de wet inzake digitale markten⁹ en het actieplan voor Europese democratie¹⁰. Tot slot zal het voorgestelde kader worden aangevuld met wetgeving om het EU-kader voor aansprakelijkheid aan te passen, zoals de herziening van de richtlijn inzake de aansprakelijkheid voor producten, om aansprakelijkheidskwesties in verband met nieuwe technologieën, waaronder AI, aan te pakken en door een herziening van de richtlijn inzake algemene productveiligheid.

Met behulp van de onlangs goedgekeurde **herstel- en veerkrachtfaciliteit** zal Europa zijn ambities kunnen verhogen en een voortrekkersrol kunnen spelen bij de invoering van AI. De herstel- en veerkrachtfaciliteit, die centraal zal staan in het herstelplan van de EU, zal voor de cruciale eerste jaren van het herstel een ongezien bedrag van 672,5 miljard EUR aan leningen en subsidies beschikbaar stellen om hervormingen en investeringen van de lidstaten te ondersteunen. Ten minste 20 % van de beschikbare financiering zal worden toegewezen aan

⁴ [2030 Digitaal kompas: de Europese aanpak voor het digitale decennium, COM\(2021\) 118](#)

⁵ [COM\(2020\) 767](#)

⁶ COM(2021) 202

⁷ [De EU-strategie inzake cyberbeveiliging](#), bekendgemaakt op 16 december 2020, JOIN(2020) 18.

⁸ Actieplan voor Digitaal Onderwijs 2021-2027, COM(2020) 624.

⁹ [Persbericht over nieuwe regels voor digitale platforms](#), bekendgemaakt op 15 december 2020, IP /20/2347.

¹⁰ COM(2020) 790.

maatregelen ter bevordering van de digitale transitie, ten bedrage van maximaal **134 miljard EUR** in de levenscyclus van de herstel- en veerkrachtfaciliteit¹¹.

De herstel- en veerkrachtfaciliteit kan worden gebruikt om de investeringen van de lidstaten in AI te stimuleren en toonaangevende onderzoeks-, innovatie- en testcapaciteiten te ondersteunen, zodat de versnelde ontwikkeling en het versnelde gebruik van AI kunnen bijdragen aan economisch en sociaal herstel en het concurrentievermogen op langere termijn kunnen verbeteren. De mogelijkheden zijn extra groot, aangezien de financiering uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit bovenop de **programma's Digitaal Europa en Horizon Europa** komt, evenals aanzienlijke financiering van innovatie in het kader van de **cohesiebeleidsprogramma's**.

AI en andere digitale technologieën kunnen bijdragen aan een duurzaam herstel na de COVID-19-pandemie dankzij hun potentieel om de **productiviteit** in alle economische sectoren **te verhogen**, nieuwe markten te creëren en enorme mogelijkheden te scheppen voor de economische groei van Europa. AI-technologieën helpen industriële processen te optimaliseren, deze veerkrachtiger, efficiënter en groener te maken en innovatieve zelflerende en realtimeoplossingen mogelijk te maken, van voorspellend onderhoud tot samenwerkende robots, van digitale tweelingen tot toegevoegde werkelijkheid. Nieuwe zakelijke mogelijkheden en een grotere economische dynamiek zullen naar verwachting nieuwe arbeidskansen creëren en opwegen tegen het potentiële banenverlies. AI kan bijdragen tot het vergroten van de mogelijkheden voor personen met een handicap en ouderen om zelfstandig te leven door ondersteunende oplossingen te bieden¹². Daarnaast kan AI een belangrijke rol spelen bij het voorlichten van burgers en het versterken van burgerinitiatieven.

Het versterken van de capaciteiten op het gebied van AI zal helpen **grotere weerbaarheid** tegen toekomstige schokken op te bouwen, aangezien Europese bedrijven over voldoende deskundigheid zullen beschikken om AI snel toe te passen op nieuwe uitdagingen. Bovendien kan AI een aanzienlijke bijdrage leveren aan de doelstellingen van de Europese Green Deal door de industrie, bedrijven, overheden en burgers te helpen duurzamere keuzes te maken om hernieuwbare energie door middel van slimmer netwerkbeheer in het energiesysteem te integreren of om de uitstoot van broeikasgassen door middel van onder meer slimme mobiliteit, optimaal gebruik van hulpbronnen en precisielandbouw terug te dringen.

AI kan een aanzienlijke bijdrage leveren aan de doelstellingen van de EU-strategie voor de veiligheidsunie. Het kan een strategisch instrument zijn om huidige bedreigingen tegen te gaan en te anticiperen op toekomstige risico's — met inbegrip van hybride dreigingen — en mogelijkheden. AI kan criminaliteit en terrorisme helpen bestrijden en

¹¹De Europese Commissie heeft in haar jaarlijkse strategie voor duurzame groei voor 2021 strategische richtsnoeren vastgesteld voor de uitvoering van de herstel- en veerkrachtfaciliteit, COM(2020) 575.

¹² *Strategie inzake de rechten van personen met een handicap*, COM(2021) 101.

rechtshandhavinginstanties in staat stellen gelijke tred te houden met de snel evoluerende technologieën die door criminelen worden gebruikt en hun grensoverschrijdende activiteiten.

Voor het benutten van de voordelen van AI **kan Europa voortbouwen op zijn bestaande sterke punten**. Europa is wereldleider op het gebied van robotica en concurrerende industriële ecosystemen. Dankzij deze troeven, samen met een steeds krachtigere computerinfrastructuur (zoals high-performance computers) en grote volumes openbare en industriële data, is Europa in staat om wereldwijd toonaangevende AI-capaciteiten te creëren met behulp van zijn excellente onderzoekscentra en een toenemend aantal innovatieve start-ups. Om met beschikbare financiering optimaal rendement te halen uit deze sterke punten, zullen de EU-lidstaten en de Commissie expertise bundelen, acties coördineren en gezamenlijk extra middelen mobiliseren. Daartoe legt de Commissie vandaag, voortbouwend op de samenwerking die zij sinds 2018 met de lidstaten heeft ontwikkeld, een **herzien gecoördineerd plan inzake AI** voor.

Tegelijkertijd brengt het gebruik van AI ook risico's mee die moeten worden aangepakt. Bepaalde kenmerken van AI, zoals de ondoorzichtigheid van tal van algoritmen waardoor het onderzoeken van causale verbanden wordt bemoeilijkt, vormen specifieke en potentieel **hoge risico's voor de veiligheid en de grondrechten** die de bestaande wetgeving niet kan aanpakken of waarvoor het moeilijk is om de bestaande wetgeving te handhaven. Het is bijvoorbeeld vaak niet mogelijk te bepalen waarom een AI-systeem tot een specifiek resultaat is gekomen. Daardoor kan het moeilijk worden om te beoordelen en aan te tonen of iemand door het gebruik van AI-systemen op oneerlijke wijze is benadeeld, bijvoorbeeld in het kader van een aanwervings- of promotiebesluit of een aanvraag voor een uitkeringsregeling. Door het gebruik van AI-systemen kan het voor getroffen personen uiterst moeilijk zijn om foute beslissingen recht te zetten. Gezichtsherkenning in openbare ruimten kan een zeer ingrijpend effect hebben op de privacy, tenzij dit naar behoren wordt gereguleerd. Bovendien kunnen slechte training en gebrekkig ontwerp van AI-systemen leiden tot aanzienlijke fouten die de privacy en non-discriminatie kunnen ondermijnen¹³. Op AI gebaseerde robots en intelligente systemen moeten zodanig worden ontwikkeld en ontworpen dat zij voldoen aan dezelfde hoge normen inzake veiligheid en bescherming van de grondrechten voor traditionele technologieën waarin de Europese wetgeving voorziet.

In reactie op deze uitdagingen op het gebied van AI hebben het Europees Parlement en de Europese Raad herhaaldelijk opgeroepen tot wetgevingsmaatregelen om te zorgen voor een goed functionerende interne markt voor AI-systemen, waarbij zowel de voordelen als de risico's van AI op passende en duurzame wijze worden aangepakt. Het **voorstel** van de Commissie **voor een regelgevingskader**¹⁴ voor AI vormt een belangrijk moment bij het verwezenlijken van de

¹³ Zie ook de EU-strategie voor gendergelijkheid, COM(2020) 152 (maart 2020), het EU-actieplan tegen racisme, COM(2020) 565 (september 2020), de EU-strategie voor gelijkheid van lhbtq'ers, COM(2020) 698 (november 2020) en de strategie inzake de rechten van personen met een handicap, COM(2021) 101 (maart 2021).

¹⁴ COM(2021) 206; De ontwikkeling en het gebruik van artificiële intelligentie voor militaire doeleinden vallen niet onder het toepassingsgebied van het regelgevingskader.

bescherming van de veiligheid en de grondrechten en daarmee het zorgen voor vertrouwen in de ontwikkeling en invoering van AI.

Het gecoördineerde plan en het voorstel voor een regelgevingskader maken deel uit van de inspanningen van de Europese Unie om actief deel te nemen aan internationale en multilaterale fora op het gebied van digitale technologieën en wereldleider te zijn qua bevordering van betrouwbare AI, en om te zorgen voor samenhang tussen het externe optreden van de EU en haar interne beleid. Op mondiaal niveau is AI een domein van strategisch belang geworden op het kruispunt van geopolitiek, commerciële belangen en veiligheidskwesties. Landen over de hele wereld kiezen ervoor AI te gebruiken als een middel voor technische vooruitgang vanwege het nut en het potentieel ervan. AI-regelgeving staat nog in de kinderschoenen en de EU heeft er veel belang bij **het voortouw te nemen bij de ontwikkeling van nieuwe ambitieuze mondiale normen**, initiatieven voor internationale normalisatie op het gebied van AI¹⁵ en samenwerkingskaders, in overeenstemming met het op regels gebaseerde multilaterale systeem en de waarden die het uitdraagt. In overeenstemming met de gezamenlijke mededeling over het versterken van de bijdrage van de EU aan op regels gebaseerd multilateralisme¹⁶ is de EU voornemens partnerschappen, coalities en allianties met derde landen — met name gelijkgestemde partners — en multilaterale en regionale organisaties te verdiepen¹⁷. Zij is ook van plan zich in te zetten voor thematische samenwerking met andere landen en het op te nemen voor de waarden van de EU wanneer die in het gedrang komen.

3. Een mijlpaal op weg naar een Europese benadering van AI

Het vandaag bekendgemaakte pakket is het resultaat van **drie jaar intensieve beleidsvorming op het gebied van AI** op Europees niveau. Naar aanleiding van de bekendmaking door de Europese Commissie van de Europese AI-strategie in april 2018 en na uitgebreide raadpleging van belanghebbenden heeft de deskundigengroep op hoog niveau inzake artificiële intelligentie in april 2019 ethische richtsnoeren voor betrouwbare KI¹⁸ en in juli 2020 een controlelijst voor

¹⁵ Initiatieven zoals de OESO-beginselen inzake artificiële intelligentie die in mei 2019 door OESO-landen zijn aangenomen in de aanbeveling van de OESO-Raad betreffende artificiële intelligentie (OESO/LEGAL/0449); de AI-dialoog van het Saoedische voorzitterschap van de G20 (de dialoog) in het kader van de taskforce digitale economie, als onderdeel van zijn inspanningen om de AI-beginselen van de G20 van 2019 te bevorderen; De ontwerpaanbeveling van Unesco inzake de ethiek van artificiële intelligentie; of de AI for Good Global Summit van de ITU, het leidende actiegerichte, mondiale en inclusieve platform van de Verenigde Naties inzake AI. Internationale normalisatie-instellingen zoals ISO en IEEE zijn ook betrokken bij AI-normalisatieactiviteiten (zoals ISO/IEC JTC 1/SC 42 en het IEEE Global Initiative on Ethics of Autonomous and Intelligent Systems).

¹⁶ Bij deze multistakeholderbenadering zullen ook maatschappelijke organisaties worden betrokken.

¹⁷ [Gezamenlijke mededeling aan het Europees Parlement en de Raad over het versterken van de bijdrage van de EU aan op regels gebaseerd multilateralisme, februari 2021, JOIN\(2021\) 3](#)

¹⁸ Ethische richtsnoeren voor betrouwbare KI, een document waarin een mensgerichte benadering van AI wordt voorgesteld, met een opsomming van de belangrijkste vereisten waaraan AI-systemen moeten voldoen om als betrouwbaar te worden beschouwd.

betrouwbare AI (ALTAI) opgesteld. Daarnaast werd de AI-alliantie¹⁹ opgericht als een platform voor ongeveer 4 000 belanghebbenden om te debatteren over de technologische en maatschappelijke implicaties van AI. In het kader daarvan wordt jaarlijks een AI-vergadering georganiseerd. Tegelijkertijd vormt het eerste gecoördineerd plan inzake kunstmatige intelligentie²⁰, dat in december 2018 werd bekendgemaakt, een gezamenlijke verbintenis met de lidstaten om de ontwikkeling en het gebruik van AI in Europa te bevorderen en Europese en nationale inspanningen op het gebied van AI te coördineren.

Ter samenvoeging van de twee werkerterreinen werd het *Witboek over kunstmatige intelligentie* van de Commissie bekendgemaakt, samen met een verslag over de veiligheids- en aansprakelijkheidsaspecten van AI, het internet der dingen (IoT) en robotica²¹. In het witboek worden een aantal maatregelen voorgesteld om een ecosysteem van excellentie te bevorderen, waardoor het gecoördineerd plan nu wordt herzien. Het witboek bevat eveneens beleidsopties voor een toekomstig EU-regelgevingskader om een ecosysteem van vertrouwen in Europa te waarborgen, waarbij de basis wordt gelegd voor het voorstel van vandaag voor een regelgevingskader voor AI. Aan de **openbare raadpleging** over het Witboek over kunstmatige intelligentie²², die van februari tot juni 2020 plaatsvond, werd op grote schaal deelgenomen, waarbij Europese burgers, lidstaten en belanghebbenden hun inbreng konden leveren en de benadering en beleidsopties van de EU op het gebied van AI konden helpen vormgeven.

4. Op weg naar betrouwbaarheid: het voorstel voor een regelgevingskader voor AI

Zoals uiteengezet in het Witboek over kunstmatige intelligentie, en grotendeels bevestigd door de daaropvolgende openbare raadpleging, brengt het gebruik van AI een aantal specifieke **grote risico's mee waarvoor de bestaande wetgeving ontoereikend is**. Hoewel op EU- en nationaal niveau reeds een solide wetgevingskader bestaat om de grondrechten te beschermen²³ en de veiligheid²⁴ en consumentenrechten²⁵ te waarborgen, waaronder met name de algemene verordening gegevensbescherming²⁶ en de richtlijn wetshandhaving²⁷, kunnen bepaalde

¹⁹ De AI-alliantie is een multistakeholderforum dat in juni 2018 is geïntroduceerd <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/european-ai-alliance>.

²⁰ *Gecoördineerd plan inzake kunstmatige intelligentie*, Europese Commissie, december 2018, COM(2018) 795.

²¹ *Verslag over de gevolgen van kunstmatige intelligentie, het internet der dingen en robotica op het gebied van veiligheid en aansprakelijkheid*, Europese Commissie, 19 februari 2020, COM(2020) 64.

²² *Openbare raadpleging over het Witboek over kunstmatige intelligentie*, Europese Commissie, februari-juni 2020.

²³ Bijvoorbeeld Richtlijn 2000/43/EG tegen discriminatie op grond van ras of etnische afstamming of Richtlijn 2000/78/EG tegen discriminatie op het werk op grond van godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele gerichtheid.

²⁴ Bijvoorbeeld Richtlijn 2001/95/EG inzake algemene productveiligheid, de machinerichtlijn (Richtlijn 2006/42/EG) alsook sectorale wetgeving, zoals verordening (EU) 2017/745 betreffende medische hulpmiddelen of het EU-kader voor de goedkeuring van en het markttoezicht op motorvoertuigen.

²⁵ Bijvoorbeeld Richtlijn 2005/29/EG betreffende oneerlijke handelspraktijken.

²⁶ Verordening (EU) 2016/679.

²⁷ Richtlijn (EU) 2016/680.

specifieke kenmerken van AI-technologieën (zoals ondoorzichtigheid) de toepassing en handhaving van dergelijke wetgeving bemoeilijken en grote risico's meebrengen waarvoor een op maat gesneden regelgevingsrespons nodig is. Daarom introduceert het voorstel een reeks geharmoniseerde regels die van toepassing zijn op het ontwerp, de ontwikkeling en het gebruik van bepaalde AI-systemen met een hoog risico, alsook beperkingen op bepaalde vormen van gebruik van systemen voor biometrische identificatie op afstand.

Door het vertrouwen van mensen te winnen, moet de beoogde risicogebaseerde wetgeving de invoering van AI in heel Europa bevorderen en het concurrentievermogen van Europa versterken. Het voorstel van de Commissie streeft daarom de tweeledige doelstelling na om de risico's in verband met specifieke AI-toepassingen op evenredige wijze aan te pakken en de invoering van AI te bevorderen. Om toekomstbestendig en innovatievriendelijk te zijn, is het voorgestelde rechtskader bedoeld om **alleen in te grijpen wanneer dit strikt noodzakelijk is** en op een manier die de lasten voor marktdeelnemers tot een minimum beperkt, met een lichte governancestructuur.

In de voorgestelde AI-verordening worden regels voorgelegd om de transparantie te vergroten en risico's voor de veiligheid en de grondrechten tot een minimum te beperken voordat AI-systemen in de Europese Unie kunnen worden gebruikt. De opbouw ervan is gebaseerd op een aantal kerncomponenten die als geheel **een evenredige en risicogebaseerde Europese regelgevende benadering** vormen. Ten eerste voorziet het voorstel in een technologie-neutrale definitie van AI-systemen die toekomstbestendig is, voor zover deze betrekking kan hebben op technieken en benaderingen die nog niet bekend of ontwikkeld zijn.

Ten tweede is het, om overdreven regelgeving te voorkomen, gericht op zogenaamde **risicovolle praktijkvoorbeelden op AI-gebied**, namelijk gevallen waarin de risico's die de AI-systemen meebrengen, bijzonder hoog zijn. Of een AI-systeem als risicovol wordt ingedeeld, hangt af van het beoogde doel van het systeem en van de ernst van de mogelijke schade en de waarschijnlijkheid dat het zich voordoet. Risicovolle systemen omvatten bijvoorbeeld AI-systemen die bedoeld zijn om mensen aan te werven of hun kredietwaardigheid te beoordelen²⁸ of voor rechterlijke besluitvorming. Om ervoor te zorgen dat de regels toekomstbestendig zijn en kunnen worden aangepast aan nieuwe toepassingen en toepassingen van AI-systemen met een hoog risico, bestaat de mogelijkheid om nieuwe AI-systemen binnen bepaalde vooraf vastgestelde gebruiksgebieden als risicovol te classificeren.

Ten derde wordt in het voorstel bepaald dat **AI-systemen met een hoog risico moeten voldoen aan een reeks specifieke eisen**, waaronder het gebruik van hoogwaardige datasets, het opstellen van passende documentatie om de traceerbaarheid te verbeteren, het delen van adequate

²⁸ Het Europees Parlement heeft ook een onderscheid voorgesteld tussen risicovolle en andere AI-toepassingen en bijvoorbeeld de aanwerving van mensen of de beoordeling van hun kredietwaardigheid in de toepassingen met een hoog risico opgenomen.

informatie met de gebruiker, het ontwerpen en uitvoeren van passende maatregelen voor menselijk toezicht en het behalen van de hoogste normen op het gebied van robuustheid, veiligheid, cyberbeveiliging en nauwkeurigheid. **AI-systemen met een hoog risico moeten worden beoordeeld op conformiteit** met deze eisen voordat zij in de handel worden gebracht of in bedrijf worden gesteld. Met het oog op een vlotte integratie met bestaande rechtskaders wordt in het voorstel in voorkomend geval rekening gehouden met de sectorale veiligheidsvoorschriften, waarbij wordt gezorgd voor samenhang tussen de rechtshandelingen en vereenvoudiging voor marktdeelnemers.

De voorgestelde ontwerpverordening bevat **een verbod op een beperkt aantal toepassingen van AI** die in strijd zijn met de waarden van de Europese Unie of de grondrechten schenden. Het verbod heeft betrekking op AI-systemen die het gedrag van een persoon beïnvloeden door middel van subliminale technieken of door specifieke kwetsbaarheden uit te buiten op manieren die fysieke of psychologische schade veroorzaken of waarschijnlijk zullen veroorzaken. Het heeft ook betrekking op het gebruik van AI-systemen door overheidsinstanties voor sociale scoring voor algemene doeleinden.

In het specifieke geval van **systemen voor biometrische identificatie op afstand** (zoals instrumenten voor gezichtsherkenning om voorbijgangers in openbare ruimten te controleren) voorziet de voorgestelde verordening in een striktere aanpak. Het realtimegebruik voor rechtshandavingsdoeleinden zou in beginsel verboden zijn in openbaar toegankelijke ruimten, tenzij dit bij wijze van uitzondering bij wet is toegestaan²⁹. Voor elke toestemming gelden specifieke waarborgen. Bovendien moeten alle AI-systemen die bedoeld zijn om te worden gebruikt voor systemen voor biometrische identificatie op afstand van natuurlijke personen, worden onderworpen aan een ex-anteconformiteitsbeoordelingsprocedure door een aangemelde instantie om te controleren of aan de eisen voor AI-systemen met een hoog risico wordt voldaan, en zullen strengere eisen inzake menselijk toezicht en het bijhouden van logbestanden gelden.

Op grond van de voorgestelde verordening gelden voor **andere toepassingen van AI-systemen** slechts **minimale transparantievereisten**, bijvoorbeeld in het geval van chatbots, systemen voor de herkenning van emoties of deepfakes. Hierdoor zullen mensen weloverwogen keuzes kunnen maken of zich uit een bepaalde situatie terug kunnen trekken. **Tot slot** zal de voorgestelde verordening het gebruik aanmoedigen van **testomgevingen voor regelgeving** die een gecontroleerde omgeving tot stand brengen voor het testen van innovatieve technologieën voor een beperkte periode, toegang tot digitale-innovatiehubs en toegang tot test- en experimenteerfaciliteiten, wat innovatieve bedrijven, kmo's en start-ups zal helpen blijven innoveren in overeenstemming met de nieuwe ontwerpverordening. Verdere stappen om het systeem van testomgevingen uit te breiden, kunnen worden overwogen in het kader van de herziening van de verordening.

²⁹ Voor andere doeleinden gelden het verbod en de uitzonderingen van artikel 9 van de algemene verordening gegevensbescherming (EU) 2016/679.

In de voorgestelde verordening inzake AI wordt dus voorzien in betere bescherming van de veiligheid en de grondrechten terwijl innovatie wordt ondersteund, **waarbij vertrouwen mogelijk wordt gemaakt zonder innovatie in de weg te staan.**

5. Mondiaal EU-leiderschap opbouwen: het herziene gecoördineerd plan inzake AI

AI is een reeks technologieën van strategisch belang en de Europese Unie moet als één optreden om de voordelen van AI te benutten. Om te slagen, is de **coördinatie van AI-beleid en -investeringen** op Europees niveau van essentieel belang. Hierdoor kunnen de nieuwste technologieën via het mondiale concurrentievermogen en leiderschap van Europa worden ontwikkeld en ingevoerd. Dankzij een dergelijke coördinatie zal Europa de vruchten van AI voor de economie, de samenleving en het milieu kunnen plukken en de Europese waarden wereldwijd kunnen helpen bevorderen.

Daarom hebben de Europese Commissie en de lidstaten zich er in 2018 toe verbonden samen te werken en als eerste stap het gecoördineerd plan inzake AI vastgesteld. Met behulp van het gecoördineerd plan werd de basis voor beleidscoördinatie op het gebied van AI gelegd en werden de lidstaten aangemoedigd nationale strategieën te ontwikkelen. Sinds de goedkeuring van het gecoördineerd plan eind 2018 is **de technologische, economische en beleidscontext inzake AI echter aanzienlijk geëvolueerd**. Opdat het plan flexibel en geschikt blijft voor het doel, presenteert de Commissie hier de herziening van het gecoördineerd plan van 2021³⁰.

De herziening van het gecoördineerd plan van 2021 biedt een kans om verdere **Europese meerwaarde te genereren** en de mondiale rol van de EU op het gebied van AI te versterken. Er worden **vier belangrijke reeksen voorstellen** gedaan over hoe de Europese Commissie, samen met de lidstaten en particuliere actoren, versneld als één kan optreden om de mogelijkheden te benutten die AI-technologieën bieden en de Europese benadering van AI te faciliteren. Deze vier belangrijke reeksen suggesties worden hieronder beschreven.

Ten eerste **ontsluitende voorwaarden scheppen** voor de ontwikkeling en invoering van AI in de EU door de aandacht te richten op een samenwerkingskader en data- en computerinfrastructuur. Deze voorwaarden moeten worden vormgegeven op een manier die kleine en middelgrote ondernemingen ten goede komt, zodat kleine ondernemingen hun rol kunnen spelen bij de EU-brede ontwikkeling en uitrol van AI. De lidstaten worden aangemoedigd om, in samenwerking met de EU, de in nationale AI-strategieën voorgestelde acties te versnellen en zo nodig gebruik te maken van de herstel- en veerkrachtfaciliteit en het Cohesiefonds. Dit omvat **investeringen** in de ondersteunende **infrastructuur**, zoals **dataruimten en computerapparatuur**.

³⁰ De Commissie had zich ertoe verbonden de lidstaten een herziening van het gecoördineerd plan voor te leggen in het [Witboek over kunstmatige intelligentie](#) van 2020 en in het [gecoördineerd plan inzake kunstmatige intelligentie](#) van 2018.

Ten tweede **zorgen dat de EU de plek wordt waar excellentie gedijt, van het lab tot de markt.** Daarom zal de Commissie zich concentreren op de **financiering van netwerken van AI-excellentiecentra** en in het kader van Horizon Europa **een Europees partnerschap** voor AI, data en robotica **opzetten** om excellentie in onderzoek te bevorderen. Om ervoor te zorgen dat tests en experimenten voorhanden zijn voor innovatie en snelle invoering, zullen de lidstaten, in samenwerking met de Commissie, via het programma Digitaal Europa innovatieve **faciliteiten voor AI-tests en -experimenten** medefinancieren, alsook een **netwerk van Europese digitale-innovatiehubs** dat kmo's en overheden zal helpen AI in te voeren.

Ten derde ervoor zorgen dat **AI ten dienste staat van mensen en een positieve kracht in de samenleving is.** De Commissie zal maatregelen blijven nemen om ervoor te zorgen dat AI die in de EU wordt ontwikkeld en in de handel wordt gebracht, mensgericht, duurzaam, veilig, inclusief, toegankelijk en betrouwbaar is. Om deze doelstellingen te bereiken, is het van cruciaal belang dat het regelgevingskader **het vertrouwen in AI-systemen waarborgt** en tegelijkertijd de op waarden gebaseerde EU-benadering van AI op het wereldtoneel bevordert. De lidstaten worden ook sterk aangemoedigd **talent te stimuleren en het aanbod van vaardigheden** die nodig zijn om betrouwbare AI te ontwikkelen, **te verbeteren.**

Ten vierde vooruitgang boeken bij **het opbouwen van strategisch leiderschap in sectoren waar de effecten groot zijn**³¹, waaronder klimaatverandering en milieu, gezondheid, de publieke sector, robotica, mobiliteit, veiligheid en binnenlandse zaken, en landbouw.

Voortbouwend op de economische en regelgevende bevoegdheden van de EU hebben gezamenlijke acties, coördinatie en investeringen een enorm potentieel om **de Europese industrie een concurrentievoordeel te bieden** en de interne markt te stimuleren. Bovendien kan EU-optreden de vaststelling van EU-normen voor betrouwbare AI wereldwijd vergemakkelijken en ervoor zorgen dat de ontwikkeling, invoering en verspreiding van AI duurzaam is en gebaseerd is op de ten gunste van mens en milieu in de EU beschermde waarden, beginselen en rechten.

6. De mogelijkheden benutten

Een versnelde ontwikkeling en uitrol van geavanceerde en betrouwbare AI in Europa is een voorwaarde voor het concurrentievermogen en de welvaart van Europa in de toekomst. Het vandaag gepresenteerde pakket is een mijlpaal op weg naar de verwezenlijking van deze ambitie, waarbij de door AI geboden **mogelijkheden worden aangegrepen** en tegelijkertijd **de daaraan verbonden risico's worden aangepakt.** Er zal snel en doortastend optreden van de Europese Unie, het Europees Parlement en de lidstaten nodig zijn om dit streven werkelijkheid te maken.

³¹ Dit komt bovenop de horizontale actiegebieden die voortbouwen op de in het gecoördineerd plan van 2018 voorgestelde actiegebieden.